

HEDVIG ELISABETH CHARLOTTAS

DAGBOK

IX

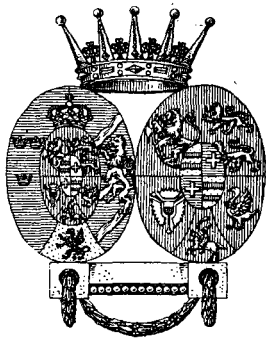
1812—1817

ÖVERSATT OCH REDIGERAD

AV

CECILIA AF KLERCKER

FÖDD LEWENHAUPT

STOCKHOLM

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

Innehåll.

<i>Företal</i>	Sid. III
--------------------------	----------

Januari 1812.

Kungen återtager regeringen; vårt förhållande till främmande makter; proklamation till Skånes allmoge; riksdag utlyses; val av lantmarskalk diskuteras; godtycklighet vid bestraffningars verkställande; kronprinsen lindrar straffet för en deltagare i Fersenska mordet; påtänkta ändringar inom ordensväsendet; firande av kronprinsens födelsedag och kungens nämnsdag; missnöje inom hovet; Napoleons övergrepp i Pommern, kronprinsen upprörd däröver, hans uppfattning om Napoleon; brödsädesförråden otillräckliga på grund av obe-gränsad brännvinsbränning I

Februari 1812.

Fransmännens infall i Pommern påverkar växelkursen; general Skjöldebrand såsom överståthållare; befälhavaren i Pommern generaladjutant Pejron bryter mot givna order; fransmännen besätta Stralsund, företaga häktningar; osanna rykten från Pommern; reflexioner över det politiska läget, Sverige underhandlar om allians med Ryssland och England, fråga om förvärv av Norge; excellensen von Engeströms obetänksamhet röjer kabinettshemligheter; fransk hänsynslöshet mot vår generalkonsul i Hamburg; kronprinsen framhåller för kungen och statsråden sina politiska synpunkter; riksdagen förlägges till Örebro; greve Löwenhjelm's beskickning till Petersburg, tsarens svar; kronprinsen anser förvärvet av Norge viktigare än Finlands återerövring; baron Armfelt ivrar i rysk konselj för traktat mellan Ryssland och Sverige, hans svenskvänlighet vinner kronprinsens erkännande; allmän mobilisering påbjudes; missnöje i Östergötland med Göta kanalarbetena; danskarna förstärka norska gränsen; tryckfriheten missbrukas; allt som minner om den forna konungafamiljen utplånas II

Mars 1812.

Detaljer om minnesstenen vid Norrbrö; osanna rykten om hertigen av Augustenburg; skilda meningar om riksdagens förläggande till Örebro; förhållandena i Pommern; Gustav Adolfs skilsmässa

och giftermålsplan; förslag till allians mellan Sverige och Ryssland med löfte om Norge; Napoleon vill förmå Sverige deltaga i krig mot Ryssland med löfte om Finland; kronprinsessan ovillig lämna Paris; Sveriges anseende utåt höjt, tack vare kronprinsen; förslag att förmå kungen äbdikera väcker kronprinsens harm. 25

April 1812.

Örebro slott iordningställes för de kungliga; underhandlingar med Ryssland och England; Preussen och Österrike ingå förbund med Frankrike; Sverige förmedlar fred mellan Ryssland och Turkiet; de kungliga resa till Örebro, riksdagen börjar, förhandlingar där, oppositionen röner ovilja; sammansvärjning i Ryssland; hemlig jakobinsk klubb i Stockholm; traktaten med Ryssland ratificeras av tsaren; kunskapare utsändas till Danmark; kronprinsens bemödanden att förmå ständerna uppgiva förbundet med Frankrike. 34

Maj 1812.

Riksdagen fortsätter, kronprinsens och prins Oskars apanage fastställas, kadettkåren ökas; hotfull libell mot flera personer; traktaten med Ryssland ratificeras av kungen; Amerika och Spanien söka inleda förbindelser med Sverige; Napoleon utlovar ånyo förmåner åt Sverige och även åt kronprinsen; franska intriger och planer avslöjas; anklagelse mot general af Tibell; kronprinsessan kvarstannar i Frankrike; kaperier i Östersjön; ryske konseljpresidentens indiskretioner; slut på riksdagen önskvårt; Gustav Adolf för ett kringflackande liv, hans frierier; ständerna bevilja kungen fritt förfogande över S:t Barthélemy 43

Juni 1812.

Riksdagen fortsätter, fråga om ökad konungamakt, inskränkning i tryckfriheten, brännerifrågan; politisk översikt; krigsmoln hopa sig; engelsk agent i Örebro; svenska rustningar 51

Juli 1812.

Riksdagsinteriörer; underhandlingar mellan Sverige, Ryssland och England; krigsplaner; kronprinsens intryck från en resa i Värmland och Närke; landshövding Löfvensköld och greve Ruuth utsatta för sårande kritik; hetsiga debatter i riksdagen; utnämning av generalinspektör vid artilleriet; general Skjöldebrand avgår som överståthållare och teaterdirektör, anledningarna därtill; generalen greve Mörner utnämnd till överståthållare; krig mellan Frankrike och Ryssland 57

Augusti 1812.

Fredstraktaten med England ratificeras; kronprinsens direktiv för krigföringen i Ryssland mot Napoleon; stränga föreskrifter om tystnadsplikt; kronprinsen avböjer tsarens erbjudande av högsta befälet över ryska armén, antager inbjudan till möte med tsaren, föreslår Åbo som mötesplats; diskussioner om utbetalning av den avsatta konungafamiljens räntor, drottningen tillrådes att ej visa sympati för nämnda familj; riksdagen avblåses; kungen reser till Stockholm, kronprinsen till Åbo; guvernör för prins Oskar utnämnes; Napoleon röner motgångar i Ryssland och Spanien; franske generalen Moreau ställer sig till kronprinsens förfogande; drottningen mildrar sitt omdöme om general Skjöldebrand 71

September 1812.

Mötet i Åbo mellan tsaren och kronprinsen, som där träffar baron Armfelt; Englands krämarpolitik; kronprinsen håller krigsråd efter återkomsten från Åbo; trupptransporter och rustningar; krigsläget i Ryssland orsak till att hjälptrupper därifrån till Sverige utebli, varav följer ändrade rustningsorder; kronprinsen inspekterar truppförläggningar; fråga om kungens resa till Skåne; kurir avgår till England; missbruk inom armén stävjas, försvaret uppryckes; slaget vid Borodino; Wellington segrar i Spanien; madame de Staël i Stockholm, karakteristik av henne 86

Oktober 1812.

Trupper och fartyg hemförlovas; ordonnansofficerare sändas som kurirer till Ryssland; krigsoperationer i Ryssland, Moskvas brand, Napoleon intager staden, önskar fredsunderhandla; kronprinsens skarpsinne och förtänksamhet; Napoleons aversion för kronprinsen; kronprinsen ser i folkets kärlek sin belöning; underhandlingar med England; domen över generaladjutant Pejron; franske chargé d'affaires ställning här ohållbar; kronprinsessan kvarstannar i Paris 98

November 1812.

Prins Oskar får guvernör och svensk informator; Napoleons nederlag i Ryssland, missnöje i Frankrike; ryske konseljpresidentens ränker; Napoleons intriger mot Sverige; karakteristik av statsråd och höga ämbetsmän; sädesbrist, kronprinsen söker förebygga hungersnöd; nya efterforskningar rörande Fersenska mordet 108

December 1812.

Franska arméns återtag från Moskva och förintelse, kronprinsen smärtsamt berörd därav; hans skuggrådsla i fråga om forna konungafamiljen; anslag mot hans liv; förbud utfärdas mot all gemenskap med Gustav Adolf och familjen; Frankrikes chargé d'affaires förständigas lämna Sverige 115

Januari 1813.

Läget i Europa; Sverige erkänner Ferdinand VII i Spanien; porträtt av den avsatta konungafamiljen avlägsnas, kronprinsen hyser obefogad ängslan, misstänker t. o. m. drottningen; fransmännens motgångar fortsätta; Napoleon låter sig dock hyllas; förhållandena på kontinenten; Danmark vägrar avträda Norge, klagör för Ryssland skälen härtill; greve Gustav Löwenhjelm's beskickning till tsaren; entusiasmen i Sverige för Napoleon dämpas; ovisshet om Preussens hållning; sällskapslivet i Stockholm, fester på hovet, utnämningar och nådevedermälen, fältmarskalkstavar utdelas; lantbruksakademien inviges 123

Februari 1813.

Fredstrevare; Napoleon söker ursäktat besättandet av Pommern, önskar Sveriges vänskap, gör nya erbjudanden men vägrar biträda annektering av Norge; kronprinsens råd till Spanien och Preussen; överenskommelse träffad med England, ön Guadeloupe tillerkännes kungen; en svensk kår beordras intaga Rügen, engelskt hot mot Danmark; Napoleon söker påvens vänskap; förordning om eventuellt regentskap i Frankrike; exempel på kronprinsens skuggrådsla beträffande Gustav Adolf och hans familj, samtal härom mellan drottningen och kronprinsen, drottningen skriver till markgrevinnan av Baden; krig synes oundvikligt 134

Mars 1813.

Ryssarna på frammarsch i Tyskland, hälsas som befriare; offensiv- och defensivallians Ryssland—Preussen; franska intriger i Danmark, kronprinsens försök att påverka dess politik; genom tsarens förmedling ställer Preussen hjälptrupper till Sveriges förfogande; preussiska depescher fördröjas avsiktligt av danskarna, general Sandels därför i bryderi; österrikisk diplomats färd via Sverige till England; värdet för Sverige att besitta Norge, missnöje där med dansk förvaltning, förslag från norsk sida om svensk överhöghet; traktaten med Spanien uppskjuten; general Sandels besätter Pommern, svenska trupper beordras till Tyskland; England strävar återfå Hannover; hertigen av

Braunschweig-Oels m. fl. önska strida under kronprinsen; svenska krigsrustningar; engelsk eskader till Göteborg; ytterligare motgångar för Napoleon; märkliga utläningar gästa Stockholm; Gustav Adolfs misslyckade giftermålsplan . . . 146

Sid.

April 1813.

Överenskommelse om penninglån från Ryssland; hungersnöd hotar i Norge på grund av blockad; förbindelserna Sverige—Preussen återknytas; prinsen av Oranien besöker Sverige på väg till England; Danmark vägrar avstå Norge till Sverige, furst Dolgorukys roll i medlingen, Englands tillmötesgående mot Sverige beträffande Norge; mobilisering i Pommern och Sverige; kronprinsen beklagar sig över uteblivna ryska truppsändningar; hannoversk minister ackrediterad i Sverige; Guadeloupe tillfaller Sverige 1 maj 1813; Österrikes villkor som fredsmäklare; Preussen ändrar politik, ansluter sig till Ryssland; franska trupprörelser i Tyskland; beskjutning från Kronborg av engelsk-svensk konvoj ger anledning till avbrytande av diplomatiska förbindelserna Sverige—Danmark; krigsoperationer i Tyskland; kronprinsen går i fält, avreser till Tyskland, befälhavare m. fl. som åtfölja honom dit . . . 154

Maj 1813.

Kronprinsen reser till Göteborg och över Skåne till Karlskrona; förnyade påminnelser till tsaren om hjälptrupper; Hamburg och Lübeck begära bistånd av svenska trupper; kronprinsen fortsätter resan till Stralsund, avvaktar där de ryska löftenas infriande; generalen baron von Döbeln begär insubordinationsbrott, ställes inför krigsrätt; svenska undsättningstrupper till Hamburg; generaladjutant Peijron frigives ur fransk fångenskap, arresteras i Stralsund; krigsoperationerna i Tyskland; beskickning från de allierade till Köpenhamn; fransmännen återtaga Hamburg; generalfältmarskalken furst Kutuzov avlider; olämplig tidningspolemik föranleder skärpt kontroll av tryckfriheten; danske konungens proklamation till norrmännen; de allierades nederlag vid Bautzen; svenskt örlogsfartyg förliser; kronprinsen beslutar hemtransportera svenska armén, därest ryska hjälptrupper utebli; Gustav Adolf i Wien, hans egenomliga förslag . . . 165

Juni 1813.

Detaljer från svenska hjälpaktionen vid Hamburg; löftet om ryska truppsändningar infrias delvis; prins Kristian av Danmark ståthållare i Norge; Sverige avbryter förbindelserna med Danmark som vägrat underhandla; Ryssland förklarar Danmark

krig; tsaren och konungen av Preussen ingå vapenvila med Napoleon; kronprinsen anhåller om ett möte med tsaren; greve von Rosen sändes av kronprinsen till kungen att redogöra för läget i Tyskland; svenska hjälptrupper i Mecklenburg inspekteras av kronprinsen; krigsrätt med general von Döbeln och generaladjutant Peijron 175

Juli 1813.

Oppositionell tendens bland officerare inom armén, överste Björnstjerna bestraffas, översten baron Anckarsvärd frispråkig, begär disciplinbrott, skriver brev till kronprinsen, arresteras, hemsändes och fräntages befälet över sitt regemente; fientligheter med Danmark väntas; möte å slottet Trachenberg mellan kronprinsen, tsaren och konungen av Preussen, innebörden av mötet; Wellington segrar i Spanien; allianserbjudande sistlidne vinter från Napoleon till kronprinsen; kronprinsens råd till franska revolutionärer; excellensen greve von Engeström uppträder otillbörligt på Haga 181

Augusti 1813.

Änkedrottning Sofia Magdalena avlider, skildring av henne, hennes levnad, sjukdom och död; möte mellan kronprinsen och general Moreau i Stralsund; Moreau till tsarens högkvarter; kronprinsen inspekterar trupper, utsättes för livsfara vid Stettin; kongressen i Prag resultatlös, vapenvilan uppsäges, fientligheter börja, krigsoperationer; de allierade arméernas seger vid Grossbeeren under ledning av kronprinsen, i brev till drottningen prisas han som Berlins räddare; växlande krigslycka; de allierade segra i Böhmen, rykte att Napoleon därvid undkommit förklädd; general Vandamme tillfångatagen; slaget vid Dresden, Moreau dödligt sårad, hans familj erbjuds hjälp av tsaren; Danmarks brydsamma ställning; lugnt inom Sverige; kungen bekymrad att nödgas döma general von Döbeln och generaladjutant Peijron 201

September 1813.

Änkedrottningen på lit de parade å Stockholms slott; krigsoperationer, slaget vid Dennewitz; danska våldsdåd i Mecklenburg, anfall å konvojer i Öresund; stämningen i Norge; smärre träffningar i Tyskland, deserteringar till de allierade, framgångar för dem; upseendeväckande brev från kronprinsen till Napoleon; Danmark förklarar Sverige krig; ordensutdelning; änkedrottningens begravning; försoning mellan grevarna Brahe och von Engeström 219

Oktober 1813.

Kronprinsen intågar i Dessau; slaget vid Leipzig, där bl. a. major von Döbeln stupar; Te Deum i Stockholm; Nordarmén drager mot Hannover; utbyte av tidningar mellan Sverige och Danmark; nya utskrivningar i Frankrike, missnöje där; mindre sjödrabbning i Öresund; sädesbrist i Norge; Österrikes hållning oviss, klandras av England, där kronprinsen avgudas; affären Anckarsvärd; officerare dekoreras; betraktelser över Napoleons fall; Magdalena Rudenschöld återkommer till Sverige; brev från Anckarsvärd till kronprinsen 227

November 1813.

Napoleon utfärdar vilsledande bulletiner; drottningens beundran för kronprinsen; denne hyllas i Hannover och dess städer samt i Bremen; han söker förmå Danmark bryta med Napoleon; Österrike opålitligt; baron af Wetterstedts mission till Frankfurt; episoder i Öresund; bouppteckning efter änkedrottningen, testamentariska bestämmelser m. m., Gustav Adolf bevakar sitt modernearv, hans vistelse i Frankfurt; general von Döbeln benådas; fråga om hemförlovning av flottan i Öresund . . . 238

December 1813.

Österrike gynnar Danmarks intressen; dansk underhandlare till England hejdas; löjtnanten baron Mellin stupar vid Landwehr; Lübecks kapitulation; kronprinsen skriver till sin son om Lübecks befrielse; Lübeck sänder fartyg under egen flagga till Sverige; ytterligare framgångar för Nordarmén, slaget vid Bornhöft, Kiels kapitulation, vapenstillestånd, detaljer från en kurirs ankomst julafton till Stockholm; Friedrichsorts kapitulation; beskickning till Danmark resultatlös; episod från belägringen av Glückstadt; kronprinsen beviljar danske konungens begäran om förlängd vapenvila; Danmark opålitligt; Holland fritt, prinsen av Oranien åter regent där; Danmarks vacklande hållning hindrar kronprinsen ansluta sig till de allierade i Frankfurt, hans närvaro där önskvärd; Danmark sänder underhandlare till Kiel; baron af Wetterstedt återkommer från Frankfurt, avger rapport till kronprinsen; val av ombud vid en eventuell fredskongress; Schweiz bryter sin neutralitet, ansluter sig till de allierade; stämningen i Frankrike; läget vid norska gränsen; lugnt i Sverige 247

Januari 1814.

Politisk översikt; kungen opasslig; is hindrar förbindelse med Tyskland; kurirer bringa nyhet om Glückstadts kapitulation den 5 och fred med Danmark den 14 i Kiel, kurirernas färd och inter-

mezzo i Stockholms tull; bulletiner om Nordarméns framgångar; fred slutas i Kiel av Sverige och England med Danmark, varigenom bl. a. Norge avträdes till Sverige, fredstraktaten ratificeras; konungen av Danmark utfärdar proklamation till norska folket; likvid för pommerska domäner användes till pensioner; sträng vinter fördröjer kurirer från högkvarteret; fältmarskalken greve von Essen riksståthållare i Norge; Te Deum i Stockholm; fester å slottet på kronprinsens födelsedag och kungens namnsdag; nyheter från utlandet, läget på krigsskådeplatsen; kronprinsen i Lübeck 256

Februari 1814.

Generalen baron Adlersparre vägrar bli generalguvernör i norra Norge; konungens av Danmark befallningar till prins Kristian i Norge; Karl XIII:s testamente bevittnas; riksståthållaren von Essen förbereder sig till sin nya post, ämbetsåtgärder, förhandlingar med prins Kristian, trupper sammandragas vid gränsen, prinsen utfärdar proklamation till Norges folk, antager titel Norges regent, sammankallar riksmöte i Eidsvold; norsk rekognoscering i Jämtland; Norge och dess folk; greve von Rösens beskickning till Kristiania; prins Kristians åtgärder för Norges oberoende, konferensrådet Anker i mission till England; brevväxling mellan Essen och general Schmettau; prins Kristians förklaring till utlandet; Sveriges avvaktande hållning mot Norge; Nordarmén tågar över Rhen, högkvarter i Köln; kongress i Châtillon, fortsatta fiendtligheter; alla parter eftersträva bistånd av kronprinsen; ogrundade farhågor för prins Gustav; kronprinsens egenskaper; kurir med nyheter från kronprinsen, proklamationer i Tyskland och Frankrike; oro i Sverige att kronprinsen skall mottaga franskt erbjudande; fredsunderhandlingarna stranda, kriget uppblossar ånyo; kronprinsen i Liège; illumination i Stockholm 267

Mars 1814.

Möte i Strömstad mellan Essen och Schmettau; Essen uppmanar till disciplin, tillåter handel med livsmedel; stiftsamtmannen i Trondhjem och landshövdingen i Dalarna brevväxla; tsaren försäkrar kronprinsen om stöd beträffande Norge; greve Wedel-Jarlsbergs besök hos Essen; norsk motvilja för kronprinsen; skarp not till Danmark, som motarbetar Sveriges planer, ytterligare noter till Danmark; Essen förbjuder spannmålsleverans; konferensrådet Ankers mission till England misslyckas; hovintriger i Stockholm; kronprinsen ämnar uppsöka tsaren i stora högkvarteret; general Skjöldebrands beskickning; kronprinsen på väg till tsaren, måste vända i Nancy, återkommer till Liège; de allierades intåg i Paris; Napoleons order att bränna staden 284

April 1814.

Napoleons abdikation, förvisning till Elba; Ludvig XVIII konung; kronprinsen i Paris, besöker Ludvig XVIII, återvänder hem med svenska trupperna; segrarnas ädelmod; likheten mellan Gustav IV Adolfs och kronprinsens politik: att bekämpa Napoleon; franske ministerns i Köpenhamn roll i fråga om Norge; statskuyp planerad i Danmark; riksförsamlingen i Eidsvold, prins Kristian utropas till Norges konung, folkets hänförelse och offervillighet; brevväxling om forna konungafamiliens arvsangelägenheter, belägg för kronprinsens stora fel: miss-tänksamhet och nyfikenhet 295

Maj 1814.

Prins Kristian utser statsråd och hov, Norges bank instiftas; Napoleon deporteras till Elba; Ludvig XVIII:s intåg i Paris; de allierade suveränerna besöka London, besluta om fredskongress i Wien, återvända hem; excellensen von Engeströms själv-rådighet; misslyckade danska beskickningar till tsaren och prins Kristian; stormakterna öva påtryckningar på Danmark att uppfylla Kieltraktaten, utse kommissarier; marskalk Davoust utrymmer Hamburg; planer för svenska truppernas hem-förande, kronprinsens proklamation och hemkomst 304

Juni 1814.

Kronprinsen reser från Karlskrona till Stockholm, festligt motta-gande, Te Deum m. m. där; fredsfördragen undertecknade; upp-görelse om Guadeloupe; greve Löwenhjelm's beskickning till tsaren; svårigheter för kronprinsen att finansiera ett fälttåg mot Norge; försök till uppgörelse i godo med Norge, Englands roll där, stormakternas kommissarier till Köpenhamn; beslut om kungens resa till västkusten 309

Juli 1814.

Mystikern Boheman, hans hitkomst och utvisning; kronprinsen erbjuden Frankrikes tron; kungen ämnar själv leda flottans operationer; kronprinsen avser till Göteborg, dit trupperna anlämt; majestäterna resa till Uddevalla, ur drottningens rese-journal; Englands ombud i Norge opålitligt, rappelleras, kom-missariernas hållning, underhandlingar med Norge stranda; trupperna marschera mot norska gränsen, kungen avvaktar på Blomsholm lämplig tidpunkt för embarkering å flottan; krig förestår; kommissarierna underhandla ånyo förgäves; krigs-operationer till lands och sjöss; kungen hindras av storm att embarkera; kronprinsen önskar sälja Pommern till Preussen och taga Bornholm; detaljer från Löwenhjelm's beskickning till tsaren 319

Augusti 1814.

Svenska truppernas snabba framryckning i Norge; kungen embar-
kerar å flottan, bevittnar dess operationer; Fredrikstads kapi-
tulation; Fredrikshald belägras; norsk reträtt vid Rakkestad,
framgång för svenskarna; kungen och kronprinsen mötas i
Fredrikstad; stämningen i Norge mot Sverige; svår motgång
för svenskarna under general Gahn; kronprinsen hoppas ernå
union på underhandlingens väg; Fredrikshald ger sig frivilligt,
fästningen Fredriksten vägrar kapitulera; krigsoperationer;
kungen återvänder till Uddevalla; fortsatta krigsoperationer
och planer; episod från kronprinsens rekognoscering; stäm-
ningen i Norge, prins Kristians hållning; svenska förluster
framför Fredrikshald; försök till uppgörelse med prins Kristian;
kronprinsens ståndpunkt till en konvention, svenska ombud
sändas till Moss, framtvinga prins Kristians avsägelseakt och
underteckna konventionen, som ratificeras av kronprinsen;
Fredriksten överlämnas; storting sammankallas till 7 oktober;
general Björnstjernas mission till Kristiania, uppträden där och
orosrykten; amiral Gyllenskölds mission till tsaren; kronprinsen
intager måltider hos borgare i Fredrikshald; utarbetandet av
norsk konstitution; kungens och kronprinsens resplaner . . . 339

September 1814.

Unionen kronprinsens verk, motarbetas av vissa norrmän; bonden
Lars Ohlsson utforskar stämningen i Norge; kungens proklama-
tion om Norges styrelseform; prins Kristians abdikationsakt
öfentliggöres; Te Deum i Uddevalla i anledning av fiendlig-
heternas upphörande; kronprinsen avhjälper sädesbristen i
Norge; kungen till Göteborg, festligheter där; kronprinsen
konfererar med statsråden i Stockholm, sammanträffar med
kungen i Göteborg; majestätarna resa till Stockholm; svenska
kommissarier till stortinget utnämnas; kronprinsen uppmanar
förgäves prins Kristian att lämna Norge, exempel på prinsens
räddhåga; förslag till konung i Norge; karakteristik av norr-
männen; ytterligare en svensk kommissarie till Norge; konungen
av Danmark till kongressen i Wien; kronprinsens inställning till
Danmark; Löwenhjelm och Gyllenskölds rapporter vid åter-
komsten från Ryssland; armén besviken på fördraget i Moss;
Pommerns öde oklart 360

Oktober 1814.

Kronprinsen och prins Oskar till Fredrikshald; stortinget samman-
träder, mottager prins Kristians abdikation; svenska kom-
missarierna i Kristiania, stortingsförhandlingar, stortingets
proklamation om unionen med Sverige, kritik av densamma;
stämningen i Norge för och emot unionen; fråga om adelskap

Sid.

i Norge, ytterligare diskussion om unionen; episod belysande för Danmarks inställning till Sverige; tsaren åtager sig förmynderskap för drottning Fredrikas barn, meddelar härom kungen och kronprinsen; Gustav Adolfs resplaner till Palestina; handling utvisande att Gustav Adolf överlåter sitt modernearv till barnen; brev från drottning Fredrika till Karl XIII och justitierådet Poppus 371

November 1814.

Karakteristik av norrmännen; motioner i stortinget; Karl XIII omsider vald till Norges konung, successionsordning antagen; större delen av svenska armén hemförlövas; stortingsledamöters pratsjuka; bevekelsegrunder till kronprinsens medgörlighet mot norrmännen; vissa bestämmelser i norska konstitutionen; monarki utan adel, kungens befälsrätt, naturalisering av medborgare, flaggans utseende; kungen underrättas om konungavalet, deputation inbjuder kronprinsen till Kristiania, fordran att prins Kristian lämnar Norge; Englands dubbelspel mot Sverige rörande Norge; de allierade underrättas om den ingångna unionen; intermezzo vid svensk-norska gränsen; kronprinsen till Kristiania, mottagande där, statsråd utses m. m., stortinget avslutas, sänder hyllningsdeputation till kungen; kronprinsen avreser från Kristiania; om kongressen i Wien; osanna rykten i utländska tidningar om kronprinsen; Sveriges förhållande till Frankrike; Frankrike söker återfå Belgien; kronprinsens misstänksamhet och inställning till forna dynastien; kronprinsen ogillar kungens frikostighet med belöningar 384

December 1814.

Kronprinsen återkommer till Stockholm, festligt mottagande, norska deputationens ankomst dit; Wienkongressen pågår; biografi över fursten av Ligne; om norska deputationen i Stockholm, nådevedermålen, hemresa; Guadeloupemedlen ännu ej utbetalta; kronprinsens planer på Själland; kronprinsens skuggrädsla och tro på spådomar; svårigheter med hovets ekonomi 398

Januari 1815.

Om politiska läget och Wienkongressen; förhållandena i Norge; riksdag sammankallas; representationen i riksdagen; kronprinsen missnöjd med greve Ruuth och dennes förslag till grundlagsändring; Englands skuld till Sverige och Pommerns öde avhandlas vid Wienkongressen; skvaller och utnämningar vid hovet 407

Februari 1815.

Norges förening med Sverige meddelas kongressen i Wien; England dröjer likvidera sin skuld, tsaren efterskänker sin fordran; pommerska frågan avhandlas vid kongressen, danske konungens intriger; greve Gustav Löwenhjelm's beskickning till kongressen; tidningsartikel i Tyskland om prins Gustav oroar kronprinsen, som inlägger protest, Gustav Adölf's åtgöranden i anledning därav, kronprinsen får lugnande underrättelser; fråga om prins Gustav's titel och om den avsatta konungafamiljen; kronprinsens avoghet mot Bourbonerna; riksdag utblåses och börjar 415

Mars 1815.

Napoleon flyr från Elba, återkommer till Frankrike, stämningen där; karakteristik av Ludvig XVIII; detaljer om Napoleons flykt, landstigning och färd till Paris; marskalk Neys beteende, trupperna övergå till Napoleon; proklamation från kongressen i Wien; Ludvig XVIII:s försvarsåtgärder; Bourbonerna lämna Frankrike; riksdagsförhandlingar; karakteristik av kronprinsen; adress från ständerna till kungen 423

April 1815.

Översikt av händelserna i utlandet; anekdot om Ludvig XVIII; fråga om behandling av depescher från Napoleon; kronprinsens inställning till Napoleon; general Adlercreutz bekymrad för kronprinsens minskade popularitet; generalmajor de Suremain känner sig kränkt av kronprinsen, lämnar Sverige; prins Oskar konfirmeras, avlägger tro- och huldhetsed, hans guvernör avgår; ordensdagen firas; riksdagsförhandlingar, bl. a. om kungens civillista, den rådande lyxen, judarnas utvisning, tvist mellan baron Boije och överdirektör Grevesmöhlen, anslag till Göta kanal, finansernas avhjälpande m. m. 441

Maj 1815.

Stämningen i Frankrike för och emot Napoleon; om Guadeloupe, förhandlingar om Svenska Pommern; kronprinsen vill undvika Sveriges inblandning i kontinentalpolitiken; ombyte av generaladjutant, missnöje med militära befordringar; motigheter beträffande Guadeloupe och försäljningen av Svenska Pommern, dess viceguvernör furst Putbus i Stockholm för uppgörelse; kronprinsen ofta i delo med statssekreterarna, missnöjd med finansernas skötsel; nidskriveri; kronprinsessan kvarstannar i Paris, skälen därtill; gottgörelse för Quedlinburg uteblir; riksdagsförhandlingar, Boije-Grevesmöhlen affären hänvisas till

Sid.

domstol, om ökat anslag till Göta kanal, judars utvisning och affären Pålman, tronarvinges myndighetsförklaring, föreningsakten, folkskolefrågan, vissa helgdagars förläggande till söndagar, brännvinsförordningen, landets ekonomi, penningbristen och lyxen; baron Staël von Holstein riddarhusets plågoris . . 463

Juni 1815.

Förhållandena i Frankrike, slaget vid Waterloo, Napoleons fall; i bok om Napoleon skildras mordförsök 1812 mot kronprinsen; en ordonnansofficer skriver anonyma brev till kronprinsen och tvingas lämna tjänsten; prinsessan Sofia Albertina bekymrad för sin ekonomi, som kronprinsen avhjälpes; hans kärleksförbindelse med hovfröken Koskull; traktat om Pommerns försäljning till Preussen; kungens hälsa försämrad; drottningen klen, flyttar till Haga; riksdagsförhandlingar: om instruktion för justitieombudsmannen m. m., om Göta kanal, kungens civillista och apanage till övriga kungliga, affären Boije-Grevesmöhlen, pension till änkedrottningens hovstat, ändring i skrävasendet, jordbrukets bekymmersamma läge; hetsiga debatter, ogrannliga anmärkningar mot höga ämbetsmän och statsråden; kungen medger utsträckt tid för riksdagen 478

Juli—December 1815.

Reflexioner över riksdagen, karakteristik av överståthållaren, lantmarskalken greve Mörner, som utnämns till riksståthållare i Norge; om utbetalning av arvet efter änkedrottningen; statskulden likvideras tack vare kronprinsen; till Stockholms fattiga avstår Mörner den penninggåva riksdagen tillämnat honom; kronprinsen frikostig; rådande lyx och överflöd i landet; kungen uppskjuter av hälsoskäl beramad resa till Norge; riksdagen avslutas, kungen flyttar till Haga; kronprinsen besöker Norge, stortinget samlas, bestämmer apanage till de kungliga; prinsessan Sofia Albertinas ekonomiska ställning; greve Stenbocks oförsynta begäran om lån förargar kronprinsen; Napoleon föres till S:t Helena, Ludvig XVIII åter till Frankrike; depesch från hovkanslern till statsministern om kronprinsens besök i Kristianias omgivning; förhandlingar i stortinget, riksakten undertecknas; ombyte i Sverige av statssekreterare för finanserna; stortinget beviljas utsträckt tid, norrmännens inställning till unionen, dansk politik avog mot Sverige; statsrådet greve Puke avgår och dör, efterträdes av viceamiralen baron Cederström; statsrådet greve Adlercreutz avlider, karakteristik av honom, hans efterträdare i ämbetena; karakteristik av statsråd och höga ämbetsmän; brevväxling mellan Gustav Adolf och kronprinsen; kungens födelsedag firas, majestäterna inflytta till Stockholm; livmedikus von Weigels sjukdom;

kronprinsen hemkömmer; kronprinsen vill arresteras greve De la Gardie för högförräderi, vilket krigskonseljen m. fl. avstyrka, De la Gardie rättfärdigas; ingripande mot osund spekulation, diskontinrättningar hotas av fall, räddas av kronprinsen; Murats uppviglingsförsök, arkebusering; hertigen av Richelieu fransk utrikesminister; Sveriges skuld till Holland gäldas; drottning Fredrika klandras för val av förmyndare för barnen; nidskrivariet vedervågar tryckfriheten; dom faller i målet Grevesmöhlen-Boije 494

Januari—December 1816.

Företal; grevinnan Piper avlider, drottningens sorg; fester i januari; om stortinget och kronprinsens närvaro där; före minister von Brinckman i onåd; hovintrig; affären Natt och Dag; affären Fredrik Ruuth; förberedelser till kungens besök i Norge, resan uppskjutes, vistelse i Skåne planeras men inställs; kungens klena hälsa ingiver farhågor; stortinget klandrar vissa norska statsråd; kronprinsen bekymrad för växelkursen; majestäterna flytta till Haga, kronprinsen reser till Norge; kammarherren greve Lewenhaupt drunknar i Brunnsviken; missnöje i Norge dämpas av kronprinsen; Sverige ingår i den heliga alliansen; stortinget avslutas; kronprinsen inställer tilltänkt resa till Skåne på grund av växelkursen, återvänder från Norge direkt till Stockholm, prins Oskar genomgår kur i Ramlösa; finanskommitté tillsättes; ytterligare skäl till kronprinsens hemresa; kronprinsen hoppas på en fastare union; rykten om kronprinsessans tillämnade hitkomst; kronprinsens förhållande med hovfröken Koskull väcker anstöt; kronprinsen reser till Skåne; cirkulärskrivelser angående överflöds-, tull- och skråförordningar; amiralen baron Cederström tjänstförrättande överståthållare; spörsmål rörande kronprinsessans och f. d. drottningens av Spanien hitkomst, kronprinsessan lämnar Paris för att resa till Sverige, sjuknar, återvänder; kronprinsen belåten med sin rundresa i Skåne; majestäterna inflytta till staden; kronprinsen ser mörkt på Sveriges ekonomiska läge, delgiver drottningen sin plan att avstå kronan åt prins Oskar; drottningens afton-cirklar, karakteristik av kronprinsen; förbud att spekulera utfärdas; missnöje med viss omorganisation inom armén; affären Natt och Dag; kungen illa sjuk, har svåra anfall på julafton . . . 521

Januari 1817.

Växelkursen och affärsmännens vinningslystnad alltjämt bekymmer för kronprinsen; ombyte av statssekreterare för inrikes- och finansärenden; kronprinsen svag för täcka könet, hans beundran för grevinnan Brahe och böjelse för Marianne Koskull, hennes intriger 553

Februari 1817.

Utnämningar vid hovet; kronprinsen finner prins Oskar alltför saktmodig; missförhållanden på S:t Barthélemy 556

Mars 1817.

Mars en olycksbringande månad; drottningen sjuk; krigsbefälet samlat i Stockholm, våra krigstroféer överflyttas till Riddarholmskyrkan, festligheter i samband därmed; prins Oskar opasslig; Gustav V:s skål drickes på Karlsdagen i Visby och kommer oro åstad; ombyte av landshövding i flera län; förmenta konspirationer och förgiftningsförsök mot kronprinsen och prins Oskar, falskt alarm, stater och kårer betyga kronprinsen sin trohet, överståthållaren baron Cederströms bakdanteri, samtal mellan drottningen och överståthållaren om beskyllningar mot henne m. fl.; greve De la Gardie oförsiktig, faller i onåd; samtal mellan drottningen och kronprinsen om överståthållaren, hon bemöter kränkande rykten, varnar kronprinsen för ovederhäftigt skvaller, betygar honom sin uppriktiga vänskap, ömsesidig tillfredsställelse med samtalet, sinnesrörelse lägger henne på sjukbädden 558

April 1817.

Samtal i enrum mellan drottningen och Cederström angående beskyllningarna mot henne, han vägrar anställa ytterligare efterforskningar, samtal i vittnens närvaro mellan drottningen och Cederström i samma ärende, rapport därom lämnas till kronprinsen, drottningen delgiver prins Oskar händelseförloppet, hon ser i prins Oskar en blivande idealisk konung; kronprinsen delar hennes uppfattning om Cederström; anklagelser mot godsägare Lindsfelt; det florerande angivelsesystemet, fallet överste Gyllenstorm; införselbud å bomullstyg, kaffe och vin; överståthållaren impopulär; krigsbefälets sammankomster avslutas, kronprinsen stiftar och donerar till officerarnas änke- och pupillkassa 576

Maj 1817.

Överståthållaren ohövvisk; drottningens och prinsessans namnsdagar firas; drottningen sjuk, flyttar till Haga; godsägare Lindsfelt går rättvisan i förväg; överståthållarens adjutant delaktig i ryktessmideriet den 13 mars, ställes till ansvar; uppgörelse mellan kronprinsen och De la Gardie; kronprinsen vill sammankalla riksdag; kungen mycket klen; de kungliga mottaga medalj, präglad till åminnelse av prins Oskars konfirmation 591

Juni 1817.

Majestäternas hälsotillstånd; karakteristik av kronprinsen och av prins Oskar; höga ämbetsmän lämna i förtid tjänsten; fältmarskalken greve Toll avlider, skildring av hans liv och karaktär; kronprinsens namnsdag firas på Haga; baron Klinckowström och traktör Lindbom instämmas för domstol; upplysningar om dem	596
---	-----

Juli 1817.

Prins Oskars myndighetsförklaring firas; kungens hälsotillstånd; drottningen väntar förgäves på överståthållarens ursäkt; prins Oskar får inträde i såväl svenska som norska konseljen; deputation från Närke överlämnar medalj, präglad till minne av tronföljarvalet; kungen hyllas på årsdagen av slaget vid Hogland; majestäternas hälsotillstånd	604
---	-----

Augusti 1817.

Drottningen gör utfärder till bl. a. Gripsholm och Tullgarn; kronprinsen botad för svårartad karbunkel; prins Oskar ofta närvarande i konseljen; kronprinsen bekymrad för växelkursen; han inköper och förskönar Rosendal	610
---	-----

September 1817.

Drottningen sårad av kronprinsens inställning till affären Cederström; amiralen baron Palmqvists avskedande tillskrives Cederström; drottningen besviken på kronprinsens vänskap; brevväxling mellan Gustav Adolf och kronprinsen; majestäterna inflytta i sina våningar i slottet; revision i riksbanken och diskontinrättningar	612
---	-----

Oktober 1817.

Riksdag utlyses; om diskontinrättningarna; finansplan utarbetas; ämbetsmännens oduglighet och lättja; kungens födelsedag firas; slutlig uppgörelse mellan drottningen och överståthållaren, fråga om lantmarskalk och talmän till riksdagen; Gustav Adolf begär nya dårskafer; äminnelsen av Luthers reformation firas; drottningen avslutar sina dagboksanteckningar	620
Anteckningar och senare tillägg	627
Brev m. m.	637
Hedvig Elisabeth Charlottas död	657
Nyckeln till Hedvig Elisabeth Charlottas brevkista	659
Personregister	661